

Lag mat utendørs *hele året*

Ellipseformen

Umiddelbart høres det kanskje vanskelig ut. Men det er faktisk ganske enkelt å tegne en ellipseform. Alt du skal bruke, er et par spiker (dykkert), en snor og en blyant; dermed kan du sette i gang.

Hvis du heller vil lage utekjøkkenet sirkelrundt eller firkantet, kan du bare endre formen. Men pass på ikke å lage skarpe hjørner som du kan slå deg på.

Det er viktig at du er nøye, og sørger for at forskalingen som skal holde på den flytende betongen er helt tett mot platen, slik at betongen ikke renner ut.

Her bruker vi en masonittplate til å støpe på. Vi skjærer strimler av platen til resten av forskalingen.

1 Først skal vi gjøre klart for å tegne ellipsen. Vi slår ned to dykkert i platen med 170 cm avstand. Mellom de to punktene har vi tegnet en rett linje.

2 Vi tegner to parallelle streker 30 cm på hver side av streken, og spenner ut en snor mellom dykkertene. Den skal være så stram at den bare akkurat kan trekkes ut til de parallelle strekene.

Det er helt klart i sommerhalvåret du har aller mest glede av et utekjøkken. Men hvis du vil lage mat ute resten av året også, er det ikke noe problem – i hvert fall ikke for selve kjøkkenet.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

Trearbeidet krever litt erfaring, fordi oppgaven løses forløpende. Støpingen av bordplaten gjør oppgaven både vanskeligere og morsommere.

TIDSFORBRUK:

Cirka en uke, inkl. tørketid

PRIS:

Cirka 1500 kroner, alt inkl.

Her får du oppskriften på et utekjøkken for helårs bruk. Med lukkede sider og en benkeplate av betong, trenger du ikke å bekymre deg for vinterlagring. Kjøkkenet er alltid klart til bruk.

Dette er et koseprosjekt; ikke bare når det nye utekjøkkenet står klart, og du kan invitere familie og gjester på middag under åpen himmel, men også mens du bygger. Det er kos i den forstand at vi viser deg hvordan du kan lage et utekjøkken basert på de ønsker og behov du har. Vi lagde det slik vi ville ha det, men du kan endre det akkurat slik du vil – eller du kan la kjøkkenet forme seg mens du bygger.

Selve kongstanken bak dette kjøkkenet, er at det er laget slik at det kan tåle å stå ute hele året. Benkeplaten er så å si en stor steinhelle i solid betong. Understellet, eller benkeskapet, er lukket, og både vask og vannkran kan tas av og settes inn når det blir kuldegrader – og tas ut igjen hvis du vil ha utfest en romjulskveld, i vinterferien, eller inviterer til påskekos rundt utekjøkkenet.

Som underlag til den støpte benkeplaten, har vi en oljeherdet masonittplate, som hviler på en plate av kryssfinér. Sistnevnte skal for øvrig også brukes til topp eller bunn i skapet. Hvis du ikke har tålmodighet til å vente på at betongplaten skal herde, må du kjøpe en ekstra plate.

Skytt fast listene til trestykkene med en stiftmaskin.

3 Nå kan vi tegne ellipsen. Vi drar en blyant langs snoren mens den spennes ut fra dykkertene. Sørg for kun å spenne snoren ut til strekene – dermed tegner du en flott ellipseform.

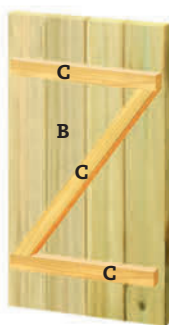
4 Vi skjærer strimler av den overskytende platen: to 40 mm brede strimler i hele platens lengde. Deretter lager vi 40 stk 20 cm lange klosser av en 48 x 48 mm lekt. De skal støtte strimlene når vi fyller betong i formen.

Begynn på midten, og jobb deg ut til sidene.

5 Sett fast strimlene ved å legge dem på høykant langs den tegnede streken og dytte treklossene opp til dem. Klossene skrues fast i platen, og strimlene stiftes til klossene med en kraftig stiftmaskin.

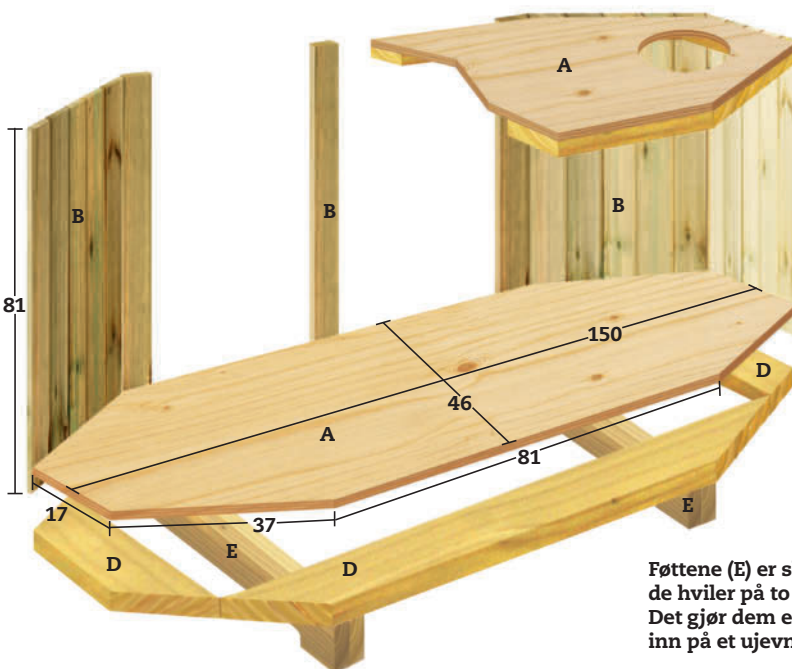
Dørene er laget som enkle labankdører.

81

Toppen og bunnen er like

Topp- og bunnplaten er skåret på samme mål. Du kan velge å bruke støpeplaten som toppplate, hvis du kan vente på at betongplaten herder før du lager understellet.

Målene i materiallisten passer til kjøkkenet vårt. Du kan lage diitt slik du vil.

Føttene (E) er skåret til, slik at de hviler på to mindre punkter. Det gjør dem enklere å rette inn på et ujevnt underlag.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

3 mm oljeherdet masonitt:

- 1 plate, 122 x 240 cm

12 mm kryssfinér:

- 2 plater til topp og bunn (A) à 120 x 244 cm

21 x 70 mm furubord:

- 49 stk. til kledning og dører (B) à 81 cm

21 x 21 mm firkantlist:

- Avstiving av dører (C), ca 3 meter

48 x 123 mm bjelke:

- Støtter til kledning (D), skåret av cirka 420 cm

48 x 98 trykkipregnerte bjelker:

- Stumper til støtte av formen, skåret av cirka 420 cm
- 4 bein (E) à cirka 46 cm

Dessuten:

- 3 poser fiberbetong à 25 kg
- 6 mm armeringsnett
- Stabelhengsler (her 200 mm)
- Byggvinkler, 90 x 65 x 90 mm
- 4 x 40 mm skruer
- 4 stk. 5 x 70 mm skruer (til beina)
- Vask
- Vannkran
- Tilkobling til hageslange

Topp og bunn

Nå er formen klar. Legg merke til at vi har satt inn et lektestykke i hver ende av ellipsen, for å unngå en spiss bordende.

Vi har plassert en isoporskive med samme diameter som innerkanten til vasken, og vi har satt inn et lite rør som tilsvarende omkretsen til vannkranen. De skaper hull i den ferdige platen, der vasken og kranen kan monteres.

Dermed skal det støpes. Vi bruker ferdigblandet fiberbetong. Fibrene bidrar til å styrke betongen. For sikkerhets skyld, forsterker vi også med et armeringsnett som legges ned i betongen.

Sørg for at platen du støper på står helt i vater, ellers blir benkeplaten skjev.

1 En isoporskive skaper hull til vasken. Vi har satt den fast med skruer gjennom plastbrikker. Du kan også lime den på. Det lille røret gir hull til vannkranen.

5 Det skal brukes to plater: en til topp og en til bunn i "kjøkkenskapet". Tegn opp formene ut fra tegningen. Du kan bruke støpeplaten til topp, hvis du kan vente de 2-3 dagene det tar betongen å herde.

6 Passer platene til benkeplaten? Dette er lettest å finne ut når platene ligger oppå den støpte benkeplaten. Her passer de fint i størrelsen.

VIKTIG

La betongen herde langsomt i 2-3 dager. Hvis du støper på en varm sommerdag, skal du dekke betongen med plast, og gjerne vanne den litt med en sprayflaske, slik at betongen ikke tørker for raskt og sprekker.

MATERIALER

Kjøp eller bland betongen. Du kan gjerne blande betongen din selv, og ha i fibre som du kjøper i en liten pose. Men det er ikke sikkert fibre er så lette å skaffe, og det enkleste er å kjøpe ferdigblandet tørrmørtel.

Jo mer du jobber med å jevne ut overflaten, desto rettere blir undersiden av benkeplaten, og jo færre problemer får du når den skal legges oppå skapet.

2 Vi fyller formen halvt opp med betong. Vi støter hele tiden ned i betongen med spaden for å slå ut luft. Du kan også slå på platen nedenfra med en hammer. Det gjør at betongen fordeles og luften presses ut.

3 Nå legger vi i armeringsnettet. Det skal ligge midt i betongen, slik at det ikke utsettes for fukt og rust.

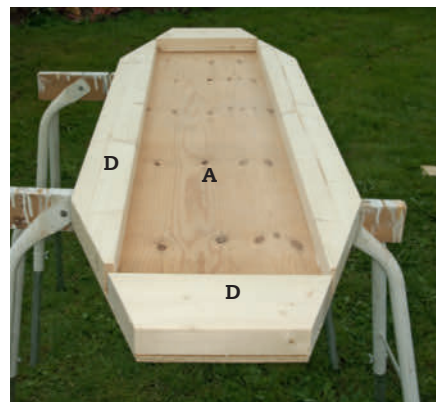
4 Så fyller vi opp med betong. Når det er betong til kanten, kan vi skrape av med en lekt og finjustere med en murskje til overflaten er helt glatt.

7 Langs undersiden av begge platene limer og skrur vi fast støtter (D). De skal holde på kledningsbordene (B) senere. Legg opp en lekt langs hver side, og sag av det som stikker utenfor platen.

8 Skru fast alle støtter (D) fra undersiden med skruer som ikke rust. Vi bruker 40 mm lange skruer.

9 Bunnen er klar. Eller toppen. De to platene er like, og klare til å bli satt sammen og kledd.

Sidene

Hvis det passer bare nesten, kan du justere litt på avstanden mellom bordene.

- 1** Hvor mange bord trenger du? Dette er det enkelt å finne ut av, ved å legge bordene (B) ved siden av hverandre og måle hvor mange du bruker for å dekke en side av utekjøkkenet.

- 2** Sett sammen topp og bunn med bord i hjørnene og på midten. Fortsett med bord rundt hele.

- 3** På forsiden lager vi et mellomrom, slik at det blir plass til to dører, og deler opp hullet med et bord. Vi skjærer to små avstivinger (C) av en 21 x 21 mm list. De skal være litt kortere enn hullet.

Vent med å skru fast bordene.

- 4** Så kan vi tilpasse bordene. Her har vi satt opp bord (B) løst, og tilpasset dem slik at det blir ett enkelt delt bord i midten. Deretter kan vi måle hvor lange avstivinger (C) på baksiden skal være.

- 5** Vi skrur fast bordene til døren til avstivingslistene (C) vi lagde tidligere. Listene er altså løse, og skal ikke skrues fast i skapet, bare i dørbordene.

- 6** Innsiden av den ferdige døren. Nå kan vi sette fast nokkedelen til hengselet. Den skal sitte slik at døren kan åpnes og lukkes uhindret.

- 7** Stabledelen skal skrues på døren. Den skal sitte rett, slik at den har samme avstand til underkanten inne ved nokkedelen som helt ute i spissen.

- 8** Slik ser det monterte "skapet" ut. Hengslene er på plass, men de fjernes igjen. Da kan vi male, uten å være redd for å få maling på dem.

Hullet til vannkranen skal være utenfor "skapet".

- 9** På med platen. Betongplaten er nesten herdet. Nå kan den legges på plass, slik at vi kan merke opp hullet i den øverste platen, for å lage hull til vasken.

De siste detaljene

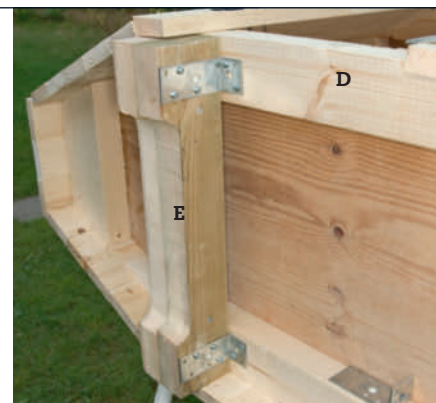
Nå er utekjøkkenet nesten klart for å bli satt sammen. Men først skal det settes på bein (E). De skal dels heve benkehøyden til det ønskede (90 cm her), og dels sikre at kjøkkenet kan stå så stabilt som underlaget kan tillate.

Beina sager vi ut av trykkimpregnert furu, slik at hvert beinpar hviler på to mindre flater. Det gjør det lett å justere med kiler hvis underlaget er ujevnt.

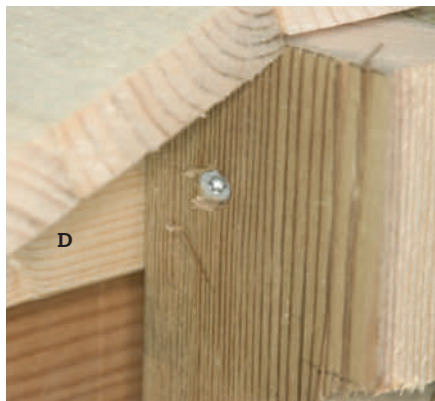
Til slutt skal vasken og vannkranen på. Vi setter dem ikke mer fast enn at de kan tas inn for vinteren. For selv om resten kan tåle nesten hva som helst, er de forkromede delene ikke glade i kulde. Betongbenkeplaten skal bare oljes.

1 Beina (E) skal sikre riktig høyde på 90 cm. Vi sager ut to bein i hver ende av en 48 x 98 mm impregnert furubjelke. Vi lager en bue med en stikksag, slik at beina bare hviler på to små punkter.

2 Beina skal sitte godt fast. Dette er en tung konstruksjon, så vi setter sammen to bein i hver ende, og fester dem med kraftige byggvinkler.

3 På baksiden til beina er det dårlig plass. I stedet for vinkler, setter vi derfor 5 x 70 mm lange skruer gjennom beina og inn i bjelkene under.

4 Benkeplaten skal mettes før den kan tas i bruk. Her bruker vi en parafinolja (må ikke forveksles med parafin). Den metter betongen, slik at den ikke kan suge til seg fett og andre ting.

5 Vannkranen skrues på plass. Den sitter utenfor skapene under, slik at det er lett å koble den til en hageslange.

6 Så legges vasken på plass. Den skal bare ligge løst. Da kan den tas inn når vinteren kommer. Vannkranen må skrues av.

Nå blir det mat – eller i hvert fall alle muligheter til å lage den utendørs. Til vinteren blir kjøkkenet bare stående.